

Lepote naše zemlje

Zdravilišča, kopališča, letovišča

Slatine

Jugoslavija ima mnogo znamenitih slatin, tople, morskih kopališč in letovišč.

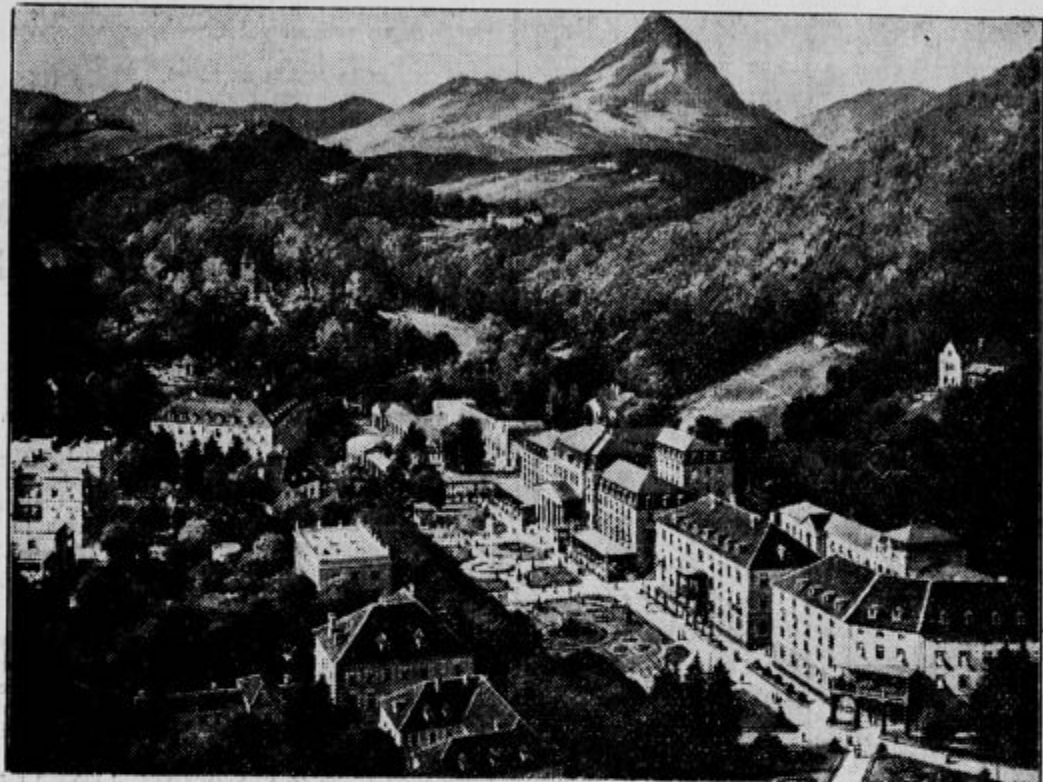
Slatine in rudnice so vrelci, ki vsebujejo veliko množino raztopljenih trdnih in plinastih snovi in se uspešno uporabljajo kot zdravila proti raznim boleznim. V dravski banovini so najimenitnejše slatine: Rogaska slatina, Radenska slatina, Rimski vrelci in Tolstovrška slatina. Največ slatin je na vzhodni strani dravske banovine, to so pred vsem Rogaska in Radenske slatine.

Rogaska slatina naše najznamenitejše zdravilišče

Rogaska slatina so večinoma v rogaskem sodnem okraju. Najvažnejši so 3 alkaličnosolinski, sk-

stlenic, največ iz vrelca Tempel (90%), nato iz Donata (16%) in Styrie (4%). Rogaska slatina je ne le zdravilna, marveč tudi prijetno osvežujoča pitna voda, zlasti ona iz Tempeljskega vrelca. Manj vode nego omenjeni vrelci, ima Gozdni vrelci ob vznožju Janine. Ta služi le za domačo uporabo okoliškega prebivalstva. Severno in zahodno od Rogaska Slatine so Kostrivniške slatine, od katerih se največ izvažata vodi iz pravega Kostrivniškega vrelca in iz Rozalijskega vrelca. Omenjamo k tem še Gabrniške slatine (t. j. Marijin vrelci, Jožefov vrelci, Matildin vrelci in Gornjerogski vrelci) in Lembersko slatino. Slatine imamo še v Konjiškem in Slovenjgraškem srezu, ki so pa manj znane.

Radenske slatine so po ravnam svetu ob Muri. Nekatere teh slatin so že davno znane, druge pa poznamo šele nekaj desetletij. Te slatine imajo med drugimi sestavinami mnogo ogljikove kisline, ogljikovikislega natrija in nekaj litija.

Zdravilišče Rogaska Slatina

raj po vsem svetu znani slatinski vrelci, in sicer vrelci Tempel (10° C), vrelci Styria (10° C) in vrelci Donat (11,2°), poslednji najmočnejši znani magnezijski vrelci. Vsi ti vrelci imajo poleg drugih kovinskih spojin in kemičnih sestavin obilo ogljikove kisline in žveplenokislega natrija. Uporabljajo jih zelo uspešno pri želodčnih, črevesnih, jetrnih, obistnih in mehurnih boleznih, dalje proti žolčnemu kamnu, sladkorni bolezni, različnim katarom, revmi, protinu, hemeroidom in debelosti. Državno zdravilišče Rogaska Slatina (228 m) je naše največje in ima sloves. Rogaska Slatina je oddaljena od Ljubljane 109 km in ima krasno lego ob železniški progi Grobelno-Zabok, ki veže glavni progi Dunaj-Maribor-Ljubljana-Trst in Varaždin-Zabok-Zagreb-Belgrad. Podnebje je milo in ugodno, srednja letna toplota znaša 9° C. Zrak je čist, brez prahu, poletja niso preveč topla, zime mile, vegetacija bujna. Proti mrzlim severnim vetrovom varujejo Rogasko Slatino visoke gozdne gore (Boč 1000 m, Donačka gora 883 m), divne sončne vinske gorice in lepi bukovi in hrastovi gozdovi pa obrobajo kotlino, v kateri je zdravilišče. Zdravilna voda, veliki hoteli in restavracije, prijetna izprehajališča in lepa okolica privabljajo vsako leto do 10.000 gostov. Posebno radi prihajajo razen Jugoslovancev Čehi, Nemci in Ogrji.

Mnogoletni gost je bil slavn Strossmayer

Najbrž so že Rimljani poznali tamošnje zdravilne vrelce, ker je bilo v okolici več rimskih naselbin. Najstarejši popis Slatinskih vrelcev iz leta 1685 pripoveduje, da je dospel semkaj okoli leta 1640 slučajno na lov na vranici in jetrih bolni grof Zrinjski, ki ga je slatina popolnoma ozdravila. Kmalu nato je zaslovela ta zdravilna voda daleč naokrog in dunajski zdravniki so jo začeli uporabljati pri zdravljenju nekaterih bolezni. Tedaj so se zelo drago prodajali vodo; leta 1676 n. pr. je stala steklenica 1 gld. 15 kr., za tedanje čase gotovo previsoka cena. Cesar Karel VI., je podelil leta 1721 edino pravico za prodajo slatine dunajskim lekarjem, ki niso smeli za steklenico več zahtevati nego 36 kr. Leta 1803 so si prisvojili Slatinske vrelce štajerski deželni stanovci, leta 1918 pa je postala Rogaska Slatina državna last. Leta 1934 so po Jugoslaviji in v inozemstvo izvozili 2.500.000

Po sestavini so te slatine svetovnega slovesa

Ti vrelci so zelo krepilni in imajo priznano zdravilno moč proti boleznim srca, živcev, ledvic, mehurja, prebavil, presnavljanja, dihal (sopil), nadalje delujejo proti revmi, protinu, arteriosklerozi, sladkorni bolezni, kroničnim ženskim boleznim in slabokrvnosti.

Slatina Radenci

(208 m), jugoslovanski Vichy, leže ob progi Ormož—Ljutomer—Radenci—Gornja Radgona pod lepimi vinorodnimi Slovenskimi goricami v ravnini z milim podnebjem. Pri Radencih je več glasovitih alkaličnih vrelcev. Najznamenitejši Radenski vrelci so: Zdravilni vrelci, ki vsebuje precejšnje količine joda, Kraljevski vrelci, izborna namizna voda, ki se kaj dobro druži s kislim vinom, kateremu jemlje neprijetno kislino, in vrelci Gizela, prav tako odlična osvežujoča voda, ki se prilaga zlasti k sadnim sokom. Poleg teh treh glavnih vrelcev so še Jurjev vrelci, ki se uporablja za kopel, Železni vrelci, ki vsebuje veliko železa, in znameniti Petanjski vrelci, ki je podjetje zase.

Glavni vrelci so zajeli l. 1869

Vrelci (13° C) prihaja iz globine 200 m v kamnito kotlino. V Slatini Radencih je čez 1000 gostov in izvozijo po 3.000.000 steklenic vode, in sicer iz Zdravilnega, Kraljevskega in Gizelinega vrelca. Manj znane slatine so v Ljutomerskem in Sentlenskem sodnem okraju, kjer je alkalna slatina v Jerjavcih, ki vsebuje veliko železa.

Dalje imamo

še dva vrelca pri Guštanju

ki leži na progi Maribor—Celovec na romantičnem severnem pobočju Uršule (1696 m), znane po svoji divni flori. Pet km južno od Guštanj je svetovnoznana alkalična ogljikovikisla slatina Rimski vrelci (510 m) z ugodnim in idiličnim letoviščem. Ta vrelci je bil že Rimljanom znan, odtod njegovo ime. Vrelci je čista alkalična slatina in vsebuje veliko ogljikove kisline in kovinskih spojin ter ima prvovrsten učinek pri zdravljenju katarata, protina, živčnih, želodčnih, črevesnih, obistnih in mehurnih

Zdravilišče Slatina Radenci

boleznih, bledice, slabokrvnosti; ta vrelci je še posebno priporočljiv rekonvalescentom. Rimski vrelci je imel leta 1934 860 gostov. 2 km severno od Guštanj je alkalmuriatična slatina Tolstovrška slatina, ki daje izvrstno penečo krepilno pitno vodo; tudi to slatino razpošljajo daleč na okrog.

Druge znamenitejšie slatine so še: v savski banovini Apatovačka Kiselica pri Križevcih, alkalmuriatični slatini Jamnička Kiselica in Lasinjska Kiselica južno od Zagreba ob Kolpi ter Sisaka Mineralna Voda; v vrbski banovini: radioaktivna slatina Slatina Ilidže in Kiselj pri Banjaluki; v drinski banovini arzenska železnata slatina Crni

Obala našega morja

Za vsako državo je velike važnosti, da ima v svoji posesti morje, ki jo spaja s svetom in ji je večno odprta pot v svet. Za posest morja in obale so bile, kakor nas uči zgodovina, ogorčene borbe, tako na kopnem kot na morju in v najnovijem času celo v zraku. Morje je oni element, s pomočjo katerega si je narod gradil blagostanje in posredoval kulturo, bodisi svojo drugam ali tujo sebi. Za posest morja smo se morali tudi mi Jugoslovani krvavo boriti kljub temu, da so se naši predniki naselili prav tako po Dalmaciji in njenih sončnih otokih, kakor po Panonski nižini in Peloponezu, od Tajgeta pa do izvirov Drave na Toblaškem polju. Kratili so nam pravice do Jadrana in svoje obale vsi narodi, ki so vplivali na naš politični razvoj. Bili so to predvsem Benečani, začasno tudi Francozi, dalje Avstrijci z Madjari, katerim so se v zadnjem času pridružili še Italijani. Naša obala, ki je izredno členovita, je dobila dobra pristanišča na Sušaku, v Bakru, Sibeniku, Splitu, Metkoviću in v Boki Kotorski. Nekaj pristanišč nam je ustvarila narava sama, ki je sicer Dalmaciji nenaklonjena, nekaj pa jih bo človek še sam, saj njegovemu duhu danes, v dobi tehničnega napredka, skoraj niti narava ni več kos.

V Dalmaciji, ki je eno izmed naših najbolj plodnih zemelj, ustvarja blagostanje ravno morje in njegovi bregovi, ki se po lepoti lahko primerjajo z Norveško in njenimi fjordi. Dalmatince nima, kakor Kranjska, rodovitne zemlje, ki jo bo oral z voliči, ima pa morje, drugo zemljo, ki jo orje s čolnom, gnanim od valov in sile njegove koščenice, klene roke. Od grude ne pričakuje kruha, ker ta daje le vino in olje, pričakuje ga namreč od morja, ko odrine z barko in mrežami od obale. Njemu daje vsakdanji kruh večno živo morje v obliki rib in

Split — promenada ob morju

zaslužek, ki si ga s trdim delom pridobije njegove žilave roke, bodisi v Argentini, kjer dela kot poljski delavec, bodisi v Novi Zelandiji kot smolokop ali kot delavec v cementarnah Splita in Omiša. V najnovijem času mu nudi nov vir dohodkov tudi tujski promet, ki ima svoj vzrok v pestrosti kulturne strukture naše obale in njenih historičnih spomenikov.

Konglomerat je šel preko zemlje, ki se po vsej pravici lahko imenuje naša, pustil je svoje sle-

Hotel „Madeira“

(na otoku Hvaru) Dalmacija. Daleč na okrog je znan ta kraj ne samo radi krasnih plaž, velikih borovih gozdov in modernega hotela, temveč radi svoje pozicije, kjer absolutno ni komarjev tako, da lahko gostje nemoteno uživajo večerni mir zabave. Pension Din 50.— do Din 60.— dnevno.

dove, kulturne in nekulturne, dobre in lepe, da celo tudi naravnost barbarske.

Polkulturno plemo Ilirijev je podjarmil Rimljan, državotvorec in pohlepen osvojevalec, ki je stal za svoj čas na najdosegljivejši stopnji kulture. Ustanovil je mesta Tragurium Salona, Epidaurus, prednike današnjih mest Trogira, Splita in Dubrovnika.

Krapinske Toplice

Izredni uspehi pri zdravljenju reume, protina, isiasa, ženskih bolezni i. t. d. Radioaktivne terme in blato 43° C. Sezona od sredine aprila do sredine oktobra. Nizke cene, znatni popusti za časa pred- in posezone. Pavšalne kure. Železniška postaja Zabok-Krapinske Toplice, odtod zveza z autobusom, brezplačen železniški povratek itd. Zahtevajte prospekt!

ki hranijo največ prič in spominov rimske kulture. Izmed teh mest je pač zanimiv zlasti Split, ki se lahko ponaša s tem, da je tu preživel svoje stare dni rimski cesar Dioklecijan, kateri je v Saloni zgradil palačo, ki jo prihaja sedaj leto za letom obćudovat na tisoče radovednih tujcev, puščajoč revni deželi nove, njim odvečne dohodke.

Dolenjske Toplice

Radioaktivni vrelci 38° C. Indikacije: revmatizem sklepov in mišic, ženske bolezni, bolezni živčnega sistema itd. Komfort, nizke predsezonske cene: 10 dni Din 600.—, 20 dni Din 1100.—

Hotete dober, naraven malinovec?

Potem ga naročite pri tvrdki: »Vitamin«, d. z. o. z., Ljubljana, Masarykova cesta 46.

Hotel „VILA LUCIJA“

ALEKSANDROVO (OTOK KRK)

Last slovenske družbe

Udobne parketirane sobe, električna razsvetljava in signali, restavracijska terasa nad morjem. Prvovrstna hrana in pijača. Stanovanje in hrana vključno s zadrževališče takse od Din 50.— do Din 59.— Prospekti pri Putniku. Informacije daje brezplačno direkcija hotela.

DIREKTOR JAN FIALA

Guber pri Srebrenici in slatina Kiselj pri Fojnici; v dunavski banovini alkalična slatina Bukovička Kisela Voda pri Arandjelovcu v Sumadiji, najstarejša in najbolj znana slatina v Srbiji, alkalmuriatični slatini Mladenovačka Kisela Voda pri Mladenovcu (»Srbski Selters«) in Palanačka Kisela Voda pri Palanki ob Jasenici ter muriatična slatina Slankamen pri Stari Pazovi; v moravski banovini alkalična slatina Lomniška Kisela Voda pri Kruševcu.

(Dr. V. T.)

Dominikanski samostan v Dubrovniku

oblast, toda ostal je na znotraj samostojen. Razvil je, vplivan od italijanskega humanizma in renesanse, v 16. in 17. stoletju kulturo, ki bi bila lahko v ponos marsikateremu mestu ali državi, bodisi v svetovni ali jugoslovanski zgodovini.

Ta doba je dala zgodovini dubrovniške književnosti dva velika duhova, dva klicarja in preroka, Junija Palmotića (1606—1657), dovršenega formalista, in Ivana Gundulića (1588—1638), refleksivnega duha. Oba, zlasti pa Gundulić je dobro vedel, da bo Jugoslovancem, tedaj še turškim rodovom napočila nova doba in da jim bo zasijal »nove krune novi s'jaji«. To misel je posebno občuteno izrazil v »Osmanu«, ki je, dasi oblikovno spominja na sloviti ep Torquata Tassa »La Gerusalemme Liberata«, njegova popolnoma samonikla pesnitev, zato pa tudi edinstvena med vrhovi v jugoslovanski literarni zgodovini.

Gundulićeva »Osman« in »Dubravka«, mogočni epopeji hrepčenja po svobodi, sta bili tisti deli, ki sta imeli na narod morda prav toliko vpliva kakor sijajne vojaške zmage.

Iz teh del so se učili vsi naši pisatelji in pesniki 18., 19. in še 20. veka, ki so ohranjali pri narodu, vajenem svobode že po naravi, v njem idejo in ga slednjič dovedli do dogodka, ki bodo v naši poeziji najsvetlejši, do dogodka, ko smo strli moč trinogov in tiranov ter se zedinili.

(M. Novak.)

CRIKVENICA

Vodilno kopališče v Hrvatskem Primorju. Največja peščena plaža. 30 hotelov in pensionov. Popolni pension vključno s taksami od Din 55.— do Din 120.—. Zahtevajte prospekte od uprave kopališča, Crikvenica.

Hotel Rest. MIRAMARE	Hotel Rest. THERAPIA
DOM DR. SEIDL	Hotel Rest. ESPLANADE
Hotel Rest. SLAVIA	Hotel Rest. EDEN
Hotel Rest. CRNKOVIĆ	Pension VILLA RUŽICA
Hotel Rest. VILLA DANICA	Hotel Rest. WIEK
Hotel Rest. CRIKVENICA	Hotel Rest. LIBURNIA
Hotel Rest. IVANČIĆ	Hotel Rest. JULIJANA
Pension ADRIA	Rest. Svrat. GJURAŠIN

Rest. Svrat. EUROPA - BELLE-VUE - VINODOL

Gostilne ZELENJAJ - TRILGAV - MORAVA - HRVAT - ILIRIJA - SOKOL - SLOVENAC - DALMATINSKI PODRUM - KAVARNA CORSO

Mnogo lepo opremljenih sob v privatnih stanovanjih.

Spomladi:

HOTEL THERAPIA
HOTEL MIRAMARE

Zdravnik: »Glejte, da ne boste pijančevali in da boste imeli dovolj spanja.«

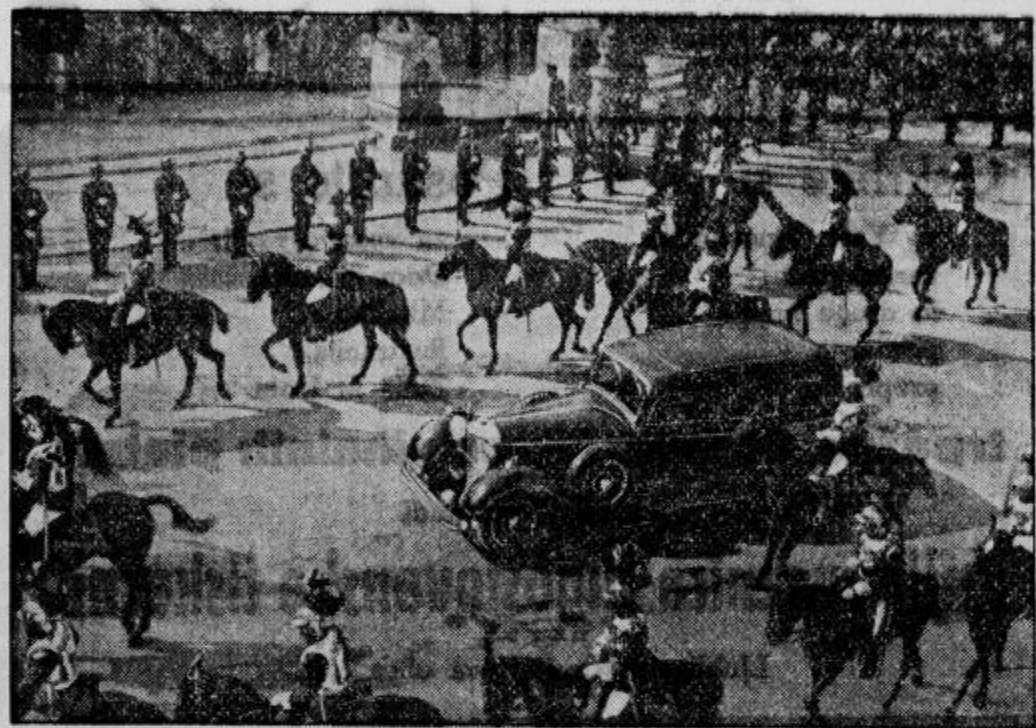
Bolnik: »Razumem. Upam pa, da mi tega sveta ne boste zaračunali, kajti tudi na policiji so mi že to povedali.«

Važne spremembe pri Komsomolu

Sovjetska mladina na novih potih:

V zadnjih dnevih aprila so zaključili v Moskvi X. redni letni zbor Komunistične mladinske zveze, (Komsomol.) Zbor je podal v splošnem nespremenjeno zunanjo sliko. Komsomol šteje do 4 milijone članov, torej samo nad 10 odstotkov vse ruske mladine v starosti med 15 in 25 leti, (približno skupno število mladine znaša 38 milij.). Stotine navzočih pooblaščenec so se glasno tožili, da deluje Komsomol predvsem po večjih mestih oz. industrijskih središčih, a le malo in nezadostno pronicna na kmetih. Tem pomembnejše so nepričakovano dalekosežne notranje spremembe, ki jih je doživela komunistična mladinska zveza. Odgovorni činitelji so pokopali dosedanje pedokratije, to je tisto mladinsko navdušenje, častihlepnost in vohunsko neizprosno, ki jo je izbral Lenin za »poglobljeno revolucijo«. Mladina, ki je Sovjetom podvržla Rusijo, mora zdaj »opustiti klepetanje o najvažnejših državni zadevah, ki jih ni poklicana reševati«. Mora »se učiti, se učiti in zopet se učiti« v preprčanju, da »je znanost in tehnika koristnejša od dosedanje igre v oštrestreke«. Ta in druga nova gesla izvirajo seveda od Stalina. »Komsomol. Pravda« od 21. aprila podrobno pripoveduje o delu »očeta sov. narodov« nad novim komsomolskim pravilnikom. Stalin je prečital dosedanje označbo »proletarska organizacija« in razglasil Komsomol za »nepolitično (bezpartijno) napredno meščansko in kmetško mladinsko zvezo«. Razveljavil je tudi točko, ki je govorila o nedopustnosti komunistični stranki sovražnih nazorov razrednih sovražnikov veljavne dedne omejitve in odprl Komsomol »vsem naprednim zanesljivim, sovjetom vdanim otrokom delavcev, kmetov, uradnikov.« Črtal je točko o »neizprosni borbi z verskimi predsodki« in rekel dobesedno: »Čemu bi pisali »neizprosno« in »neusmiljeno«? To je brez pomena.« Novo besedilo samo priporoča: »Komsomolci naj prizanesljivo in mirno tolmačijo sovjetski mladini nesmiselnost verskih predsodkov ter priporočajo materialistični svetovni nazor.« Naposled je dodal

Stalin točko o »sveti dožnosti braniti domovino«. Zato je izgubil Komsomol vsako udeležbo pri Komunistični internacionali. Kot »kulturna in socialna avangarda« je dobil izrečno prosvetni in športni delokrog. Pred vsem mora sodelovati pri preporodu družinskega in zakonskega življenja kot glavni opori sovjetske državnosti. Komsomolski generalni tajnik Kravčenko je govoril: — Nekoč so naši fantje mislili, da morajo voditi le politična zborovanja. Zdaj naj mislijo na športne zmage. Nekoč so mislili, da smejo citati samo Marksa in Engelsa. Zdaj jim nujno priporočamo citati klasike. Kritičnik Cukovskij je ob splošnem smehu pripovedoval o pouku rušine v srednji šoli, kjer svarijo profesorji pred basnimi Krilova kot »izrazom monarhizma« in govorijo o predvojnih simbolistih »kakor o žeparijih«, (dasi je bil na prim. Brjusov komunist) da bi »ožigosali miselnost na smrt obsojene carske Rusije pred vojno.« Komsomolski tajnik Kosarov, ki mu je izročil Stalin drž. mladinsko založbo »Gosdetizdat«, je pohitel naznaniti nove zbirke ruskih, Grimmovih, Andersenovih in drugih pravljic, katere so prej preganjali, »ker so širile prazno vero«. Izdal so mladinske izdaje Puškina, Lermontova, L. Tolstaja in dr. klasikov, nove prevode Servantesa, Waltera Scotta, Rabelaisa, Mark Twaina in dr. Obljube so sicer polovičarske. Zaman iščemo na primer Dostojevskega. »Deček pod Kristusovim drevesom«, ki je bil natisnjen v sleherni predvojni čitanki, se zdi se prenevarjen. Stari spomeniki ruske književnosti se priporočajo v prevodu na »odobni jezik, ker bi bilo potrebno za čitanje izvirnikov vsaj približno znanje cerkvenoslavanske slovnice. Liturgični jezik ostane prepovedan s sv. pismom vred. A kljub temu pomenijo razgovori o novi vzgoji slovo od nekdanje »Leninove miselnosti«. Stalin, ki se mora nasloniti na mlado pokoljenje, skrbi za naraščaj z višjo kulturno pripravljenostjo od dosedanje. Prazne besede o vzgoji »novega komunističnega človeštva« ne bodo več edinevale na Ruskem.

V Madridu so slovesno zaprisegli novega predsednika španske republike Azano. Na sliki vidimo avtomobil, v katerem se pelje predsednik, spremljan od konjenikov, v poslansko zbornico, kjer je bil zaprisežen.

Negušov jetnik pripoveduje

Poleg bivšega abesinskega poveljnika na abesinski severni fronti rasa Sejuma se je sedaj podvržal Italijanom tudi ras Hailu, eden najplemenitejših etio-pjskih knezov, gospod Godžama ter kraljevskega rodu, vsled česar je bil cesarju Hajle Selasiju trn v peti in ga je dal zapreti v ječo. O rasu Hailu so zadnja leta večkrat prihajale na dan novice, češ, da je umrl. Take novice so vedno silno razburjale prebivalce dežele Godžam, ki so se zaradi tega vedno znova puntali. Te vstaje so nazadnje mnogo pripomogle, da je abesinsko cesarstvo tako naglo propadlo. Godžamci so bili namreč svojemu plemenskemu knezu nenavadno zvesti ter so ga vedno skušali s silo osvoboditi. Ras Hailu sedaj zopet prebiva v svoji skromni hišici blizu Gulage, kamor prihajajo njegovi zvesti, da svojemu gospodarju po šestih letih zopet izrekajo svojo udanost. Tudi tujci ga prihajajo obiskovat.

Neguš Hailu Selasije je rasu Hailu očital, češ, da skrivaj drži z odstavljenim cesarjem Lidž Jazu, kateremu je menda celo pomagal, da je nekoč pobegnil. Vendar pa je bil neguš dovolj pameten, da tega svojemu nasprotniku ni pokazal. Zato je nič hudega slutečemu nastavljal past. Povabil ga je na cesarsko pojedino v Addis Abebo. Komaj pa je ras Hailu prestopil stopnice cesarske palače Gibi, so od vseh strani planili nanj cesarski stražniki in ga zaprli. Nikdar ni prišel pred sodišče. Neguš ga je dal takoj okovati v verige ter ga poslati v skalno votlino v gorski pokrajini Tembijen. Pozneje so ga vodili sem ter tja. Pred nekaj tedni so ga pripeljali v Addis Abebo. Tu so ga imeli blizu cesarja. Ko je pa cesar pobegnil, je tudi njega odpeljal s seboj.

Ras Hailu se ni smel voziti v cesarskem dvornem vozu, ampak se je vozil v drugem priklopnem vozu, kjer je bil seveda močno zastražen. Kam neki ga vozi neguš? Na to vprašanje je končno dobil odgovor v Diredavi, ko so sredi noči jetnika poklicali k cesarju v avdicenco. Sam takole pripoveduje inozemskim častnikom o tem srečanju dveh nasprotnikov: »Na prvi hip cesarja sploh niti spoznal nisem več. Tako zelo je žalost zadnjih tednov in mesecev spremenila zunanost mojega sovražnika. Neguš je sedel na prestolu, ki ga je še vedno krasil grb z levom. Mene so pa stražarji prisilili, da sem moral na kolena. Cesar me je nato dolgo in presunljivo gledal. Končno pa je dejal: »Abesinija je izgubljena. Ti pa si prost. Lahko greš, kamor hočeš. Vendar pa ti svetujem, da bežiš z menoj v inozemstvo.«

Ras Hailu je nato prosil cesarja za premisek. Ko pa je zapušal cesarjev dvorni voz, so ga spoznali cesarjevi gardisti iz Godžama, ga začeli pozdravljati in ga prosili, naj ostane v deželi. Tako je ras Hailu zapustil cesarjev vlak. S prihodnjim vlakom se je odpeljal nazaj v Addis Abebo. Ker pa ni imel denarja, da bi si kupil vozni listek, je imel s sprevidnikom sitnosti. V zadnjem hipu pa ga je spoznal član francoskega poslanstva iz Džibutija, kateri je rasa v svojem vozu odpeljal v Addis Abebo.

Mati rasa Hailu je nekoč vladala v provinciah

Kafa. Cima in v enem delu province Šoe. Ras Hailu je pozneje sprejel v levdo provinco Godžam. Njegova hči je postala žena pregnanega cesarja Lidž Jazu. Ras Hailu ponosno povdarja: »Po smrti Lidž Jazuja, ki je bil Menelikov vnuk, sem torej jaz edini pravi naslednik abesinskega prestola. Če je neguš dejal, da je Abesinija izgubljena, je tega sam kriv. Hailu Selasije je bil preveč skop. Kaj takega ljudstvo dobro čuti, zato pa ga je v največjem trenutku pustilo na cedilu. Poznam skoro vso Evropo. Bil sem v gosteh pri kraljih, knezih in državnikih. Ko bi me bil neguš, mesto da me je imel zaprtega in mi vedno grozil z strupom, rajši vprašal za svet, pa bi mu bil vojsko z Italijani odsvetoval. Pa ne zato, ker bi bil morda strahopeten — saj sem star vojak in se rad vbojskujem — toda vojskovanje s tako najbolj opremljeno evropsko armado je pravi samomor.«

HUBERTUS-milo

res domače,
slovensko milo!

Varujte čmrclje!

Mnogo je ljudi, ki še danes ne vedo, čemu so prav za prav čmrclji. Večina njih celo meni, da so čmrclji kar brez haska in celo škodljivi. Zaradi tega se pa dogaja, da otroci vsako leto pokončajo na tisoče teh živalic, katere pa so silno koristne za kmetijstvo.

Pri nekaterih poljskih rastlinah edino čmrclj posreduje oplojanje cvetov. Zlasti pa to velja za deteljo. V začetku prejšnjega stoletja so prvič začeli sejati deteljo na Novi Zelandiji, kjer poprej detelje niso poznali. Detelja je tisto leto tam zelo dobro uspela, ni pa naredila nobenega semena. Ko pa so na podlagi skušenj na Novo Zelandijo prepeljali tudi čmrclje, je detelja kmalu dajala obilno seme. Ravno sedaj, ko samice grade svoja čmrclja gnezda, je treba na nje dobro paziti. Jasno je, da napredujoče kmetijstvo z moderno kmetijsko kulturo tudi čmrcljem mnogo škoduje. Uničuje jim gnezda ter jih na ta način zatira. Prav zato je pa še toliko bolj potrebno, da bi vsaj iz lahkomiselnosti ne uničevali čmrcljev, pač pa da bi jih varovali. Zlasti starši in učitelji naj bi otroke poučili, da je čmrclj za kmetijstvo močno koristna žival, katero je treba na vse načine varovati pred uničevanjem.

»Prvič, odkar obedujem v vaši gostilni, je vaš račun res zmeren.«

»Tako? Ali ga smem še enkrat pogledati? Morda sem se zmotila.«

Italijanska prestolonaslednica, ki je bila nekaj časa kot bolniška sestra v Vzhodni Afriki, se je vrnila v Neapelj.

Leteči krojač pred 125 leti

Ljudje so se že od nekdaj ukvarjali z mislijo, kako bi mogli letati po zraku. Mnogo takih poskusov se je prav žalostno končalo. Smešno žalostno pa je končal svojo letalsko kariero nemški krojač Ludvik Albrecht Berblinger, ki se je proslavil na žalosten način 31. maja 1811 v Ulmu, svojem rojstnem mestu.

Mož je nekoč slišal, da v Švici neki urar poskuša napraviti tak stroj, s katerim bi lahko letal po zraku. Ta urar se je pisal Degen, ki je od leta 1805 na Dunaju izdeloval letalski stroj. Degen je naredil dvoje perutnic, katere je pritržil na telo in jih gibal s silo svojih rok. Poleg teh perutnic pa si je pritržil na telo še balonček, napolnjen s plinom, ki ga je držal v zraku. To vse je slišal krojač Berlinger v Ulmu in hotel posnemati.

Zdelo pa se mu je, da je vsa Degenova naprava preveč nerodna. Razglasil je, da bo on lahko letal s svojo napravo, ki bo bolj enostavna. V ta namen je dal nad mostom čez Donavo pri Ulmu napraviti 10 m visok oder in naznanil, da bo 30. maja 1811 s tega odra odletel v zrak. Takrat se je v Ulmu mudil tudi bavarski kralj, in krojač Berlinger se je hotel pred kraljem in velikansko množico ljudi postaviti. Vse s kraljem vred je napeto pričakovalo, kdaj bo krojač začel letati po zraku. Toda krojač je nazadnje prišel h kralju in mu dal sporočiti, da mora še nekaj popraviti in da bo drugi dan gotovo letel. Kralj seveda ni imel časa čakati in je drugi dan zjutraj odpotoval. Pač pa je pogumnemu krojaču izkazal svojo naklonjenost s tem, da mu je dal izročiti lepo darilo.

Drugi dan je krojač Berlinger, napravljen v vihrajočo rdečo-skratno obleko, res zopet prišel k donavskemu mostu, kjer so ga tisočeri ljudje navdušeno pozdravljali. Stopil je na oder in 20 m nad vodo planil v zračno praznino. Komaj pa je bil krojač v zraku, že se mu je prelomila ena perutnica in nesrečni krojač je štrbunknil v mrzle valove Donave. K sreči je na Donavi bil s svojim čolnom radoveden brodnik, ki je krojača rešil iz vode.

Vsa ogromna množica je planila v strahoten krohot. Krojačeva blamaža je bila tako velika, da se ni smel nikamor prikazati. Njegove letalske karjere je bilo konec. Moral se je izseliti, ker ni imel miru pred norčevanjem. Šele čez več let se je vrnil v svoje rojstno mesto, kjer pa se niti kot krojač ni mogel več uveljaviti. Žalostna je usoda tega letajočega krojača. Rodil se je 25. junija 1770 kot sin poštarkega hlapca. Zgodaj je izgubil svoje starše, nakar je moral s svojimi brati in sestrami v sirotišnico. Mladi Berlinger je imel sicer veliko veselje za mehaniko, toda v sirotišnici so mu kratkomalo veleli, da se mora iti učiti krojaštva, katero pa ga nikdar ni veselilo. Zato se je poleg krojaštva ukvarjal z vezanjem knjig, z izdelovanjem sank ter je naredil celo umetno nogo. To notranje nagajenje ga je tudi sililo k letalskim poskusom. Vendar pa za kaj takega ni bil sposoben, ker mu je manjkalo izobrazbe. Ko se je vrnil v Ulm, je začel zopet šivati obleke, a je umrl reven v javni bolnišnici, ves zadolžen in pozabljen, dne 28. jan. 1829.

V Indiji je 4 milijone katoličanov

Katoliški direktorij za Indijo, ki je bil objavljen v letu 1936, izkazuje, da je v 58 indijskih okrožjih 4.056.155 katoličanov. Število duhovništva je precej naraslo in sicer tako, da je članstvo posameznih družb in kongregacij poskočilo na 2142, ono škofijskega klera pa na 2502. To pomeni, da je duhovništvo naraslo v primeri s prejšnjim letom za 433 članov.

Pri vsem tem pa to število nikakor ne zadostja potrebam. Mnoge misijonske postaje tako zelo pogrešajo duhovništva, da se morajo oni duhovniki, ki so ravno na razpolago, omejevati le na novospreeobrnjeno in na daleč okoli raztreseno čredo: o pravem misijoniranju ni niti govora.

Nadškofiji Goa in Kolombo stoji z 346.341 in 302.409 katoliki na prvem mestu. Njima sledijo Changanacherry z 258.258, Ranchi z 256.336 in Trichinopoly z 237.480 katoliki. Deset škofij, med njimi Ernakulam (188.902), Trichur (155.280) in Quilon (155.199) ima po več kot 100.000 katoličanov, medtem ko ima deset drugih misijonskih okrožij po manj kot 5000 kristjanov.

Najlažja snov

Za najlažje trdno telo slovi kovina »litium«, ki je sorodna elementom »natrium« in »kalium«. Med najlažjimi elementi je na tretjem mestu. Pred njim sta le še vodik in helij. Ker pa sta ti dve snovi plin, kateri postaneta tekoči šele v zelo nizki temperaturi in se strdita šele ob najbolj nizki temperaturi, je torej litium najlažje trdno telo. Litium ima 0,534 specifične teže. Torej ima nekoliko več, kakor polovico teže, katero ima voda.

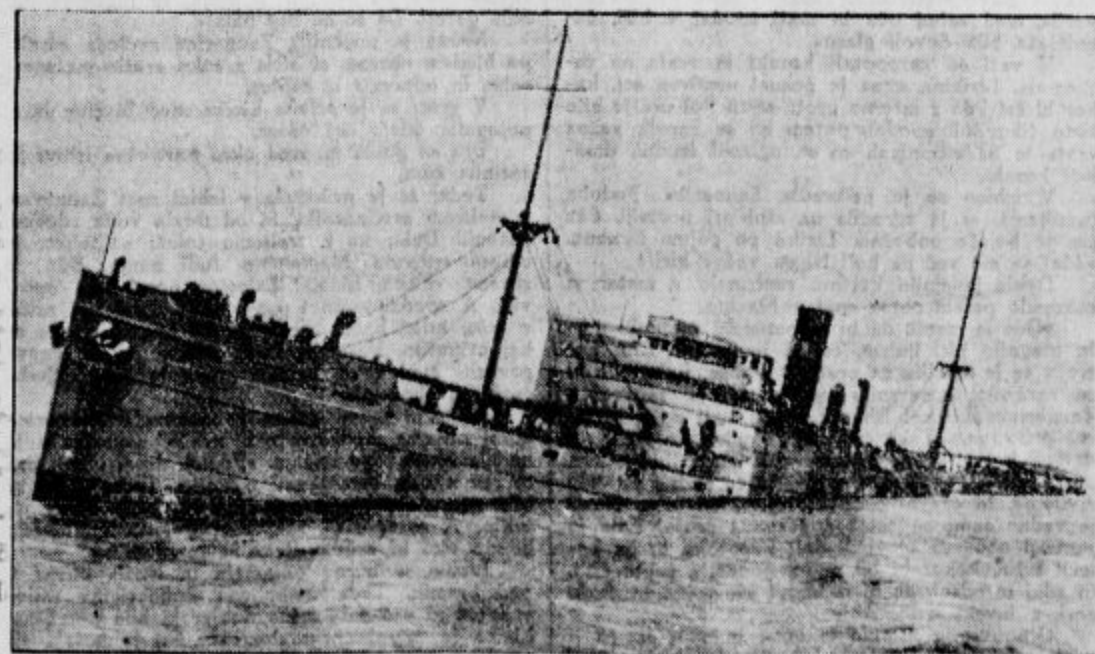
Nova dognanja v fiziki in kemiji pa so dognala, da večina takozvanih elementov ni sestavljena iz enotnih snovi, kakor je klasična kemija včasih učila. Sedanja dognanja dokazujejo, da so ti elementi sestavljeni iz dveh ali več sestavnih

delov, ki so kemično docela enaki, fizikalno se pa razlikujejo, ker je teža njihovih atomov različna. Ti različni sestavni deli elementov se imenujejo »isotopi«.

Litium, ki se nahaja v naravi, ima atomsko težo 6,94. Pokazalo pa se je, da ima litium dva isotopa. Atomi enega tehtajo 6, atomi drugega pa 7. Litium torej, ki se nahaja v naravi, je sestavina obeh vrst, in sicer prevladuje tisti litium, ki ima težo 7. Učenjak L. H. Rumbaugh v Franklinovem inštitutu v Ameriki, pa je po štiriletnem naporu preiskovanju dognal, da ima naravni litium le malo litija teže 6 in se mu je celo posrečilo, da je ta lažji del sestavine ločil od drugega. Čeprav se je učenjaku Rumbaughu doslej posrečilo dobiti le majkene drobce lahkega litija, vendarle upa, da bo mogoč svojo napravo kmalu tako izboljšati, da bo lahko pridobival mnogo več te snovi. Vsekakor se mu je posrečilo, da je dobil najlažjo snov, katere je trdno telo tudi pri navadni temperaturi.

»Svojemu očetu sem pisal, naj mi pošlje tisoč dinarjev ali pa revolver!«
»Kaj pa bo, če ti res pošlje revolver?«
»Prodal ga bom.«

Tovorni parnik »Canadian Planter« se je potopil osem milj od Hyannisporta. Parnik, 4500 tonska ladja je vozil vglavnem bombaž.

Zahtevajte povsod odlično in poceno

ZADRUŽNO SALAMO

IZDELEK: INDUSTRIJE MESNIH PROIZVODA, ZAPREŠIČ (PRI ZAGREBU) TEL. 4. ZAHTEVAJTE CENIK ŠT. 15.

Kolesa „WANDERER“

precizno in elegantno izdelana, so višek nemške tehnike.

Ob priliki svojega 50 letnega jubileja je tovarna „WANDERER“ tako znižala cene, da si dandanes že vsakdo lahko kupi izvrstno kolo „WANDERER“

Dobite jih pri tvrdki

S. REBOLJ & DRUG LJUBLJANA
Gospodarska 13

Tinček in Tonček kot detektiva

59.

V slati prostosti.

Potem sta dečka planila h kletki, v kateri so bili zaprti psi, ki jih je konfederac polovil križem-krašem naokoli. Tonček je ročno odprl vrata kletke, Tinček pa jim je svečano zaklical v pozdrav: »Pozdravljeni, prijatelji, v slati svobodi!«
In psi so divjeradostno lajali in skakali okoli svojih rešiteljev kakor ponoreli.

In ni bilo potem pristranskega objemanja ne konca ne kraja. Osvobodjeni kučki so kar tekmovali med seboj, kdo bo dečkoma temljiteje obližal obraz. Tako lepo naša dva junaka že dolgo nista bila umita... Kratkotrajno: bli je ganljiv in pretresljiv prizor!

Udobno vrtnimi stoli in sklopnimi fotelji
ki jih izdeluje št. Remec-Co., Duplica-Kamnik

Dražba

Dne 28. maja 1936 dopoldne ob 11. bo pri sreskem sodišču v Ljubljani odd. V a v sobi št. 16 dražba nepremičnin in sicer:

1. skupina: kat. obč. Poljanska predmestje vlož. št. 134 obstoječa iz 4 stavb. parcel.
2. skupina: kat. obč. St. Petersko predmestje II. del. vlož. št. 165, obstoječa iz 2 stavbnih parcel.
3. skupina: kat. obč. Trnovsko predmestje vl. št. 2035 obstoječa iz 1 travnika.
4. skupina: kat. obč. Rudnik vl. št. 883, obstoječa iz enega travnika.
5. skupina: kat. obč. Črnuče vl. št. 353, obstoječa iz novozidane vile z restavracijo, ostalimi pritliklinami in kopališčem.

Natančnejša pojasnila daje Vzajemna posojilnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7 med uradnimi urami 8-13.

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo pleskarsko in ličarsko obrt iz Kolodvorske ulice št. 23 na Celovško cesto 42 (Vodnikova kisarna glavno posloplje)

Za vsa v to široko spadajoča dela se cenj. naročnikom še v nadalje najtopleje priporočam za naklonjenost

Cene zmerni! Delo solidno!

Brunčič Ivan

Telefon šte. 44-76

Odgovor zdravnika in strokovnjaka: **NE!**

Ni treba trpeti bolečin, povzročenih od kurjih oces in trde kože, in tudi to ni treba, da bi vas podplati srbeli in pekli, ko je na razpolago kisikova kopel za noge, podobna mleku, katero lahko napravite z eno žlico soli sv. Roka za noge. Učinki penečega kisika, ki se razvije, odpravljajo vse bolečine, kakor bi odrezal. Dalje namakanje nog pa napravi kurja očesa tako mehka, da jih lahko s prsti odstranite. Otekline izginejo, bolečine pa minejo in lahko potem ure in ure hodite peš ali pa tudi stojite na mestu, ker ostanejo noge sveže in okretne. Čevelj, ki vas je dotlej tiščal, bo postal naenkrat dovolj prostoren. Izdatni zavitek soli sv. Roka za noge se dobi poceni.

Po kopeli s soljo sv. Roka za noge se občutite kakor prerojeni.

Vse vrste usnja kakor: ševro, boka, lak, kožice za roka, vse v vseh najmodernejših barvah. Velika izbira prvovrstnih podplatov na drobne in debele. Osviljarske potrebščine vedno v zalogi.

Damske torbice, aktovke, nahrbtnike, kovčke in šolske torbice vam nudi po najnižji ceni tvrdka

FRANC ERJAVEC, založba usnja
Ljubljana, Stari trg 18

Ako potrebuješ les

obrne se na lesno industrijo trgovino z lesom, kjer dobiš vsakovrsten rezan les detajlno in vsaki količini. Cene nizke.

Izvršujem vsa tesarska dela.

Plačilo tudi knjižico.

Postrežba točna in solidna.

Martinec, Ljubljana, Prule št. 8.

NIZKE CENE
dvokoles, otroških, igračnih, invalidskih vozil, prevoznih trikotnikov, dvakolesnih strojev. Cenik franco.

„TRIBUNA“ F. BAYEL, LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4
Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta 26

Restavracija pri „SLOVENCU“ v Crikvenici naznanja, da je v letošnji seziji

OTVORILA v St. Jakobu v Šiljevici pri Crikvenici **NOV PENSION**

Gostom zagotavlja dobro, domačo hrano, solidno postrežbo in se toplo priporočata

Anton in Marija Bernik

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varuženo potvorb

Zaščitni znak

COTY

Za Vas, ki ljubite zdrav sport in zdravo življenje na svežem zraku, je puder COTY neobhodno potreben. Zelo fin, čist, baržunast se ta puder popolnoma prime kože ter jo varje pred sušenjem. Izberite še danes pri svojem parfumerju puder COTY, to dobro znano, vedno znamenito in nespremenljivo znamko, ki je že sama po sebi jamstvo za izdelek.

Mala škatlica D 19-
Velika škatlica D 34-

(Pina mestna izdajateljica)

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Novo otvorjena trgovina!

50 let stara firma A. Kiffmann v Mariboru proglašja, da odpre 18. V. 1936 sin te firme Otmar Kiffman na Mestnem trgu 8 špeciialno trgovino

za ure, zlatnino in optiko

Oglejte si naše krasne izlozbe!

Za uvod v trgovino posebno znižana cene!

Za birmance 10% popusta!

ZASTOPNIK

A. KIFFMANN
ure, zlatnina in optika
MARIBOR

O. KIFFMANN
ure, zlatnina in optika
LJUBLJANA, MESTNI TRG 8

JADRANSKA PLOVIDBA D.D. SUŠAK

Dnevna brza parobrodna služba s Sušaka za Dalmacijo in obratno, z odhodom s Sušaka ob 18 uri.

Dnevne redne parobrodne zveze v vse smeri in za vsa kopališka in letoviška mesta jugoslovanske obale.

Prijetna turistična potovanja za Dalmacijo, nadalje za Dalmacijo in Grško, vključno vožnja, hrana in postelja, po zmernih cenah.

Dvakrat tedensko brza proga iz Benetk za Dalmacijo in obratno.

Redna parobrodna služba za prevoz potnikov in tovara s Sušaka, iz Trsta in Benetk za Dalmacijo, Albanijo in Grško.

Prvorazredni parniki — dobra kuhinja in postrežba.

Zahtevajte prospekte!

POJASNILA DAJE DIREKCIJA NA SUŠAKU. NJENE AGENTURE VSI URADI »PUTNIKA« IN DRUŠTVA »WAGONS-LITS/COOK«

Za maj

12 45201-03

49 64895-87

19 45422-05

59 66995-82

39 2961-14819

69 1195-52

49 2491-14

69 5905-41

35 45847-00

99 1405-29

59 2967-00

99 5305-09

79 1437-27

79 2927-44

Bata